

Til lands og til vanns og i skogen med

INNOVASJON

Bondelaget slår seg sammen med havbruksklyngen NCE aquatech og næringsklyngen Arena skog.

Daglig leder Kristian Henriksen i havbruksklyngen NCE aquatech skriver i en kommentar i Fiskeribladet at mulighetene for et slikt samarbeid vil nå bli sett på av de nevnte aktørene.

Trødelags fortrinn

Samarbeidet skjer på bakgrunn av at Trøndelag fylkeskommune i sin strategiplan for innovasjon og verdiskapning i fylket. Her heter det:

«Regionen har særlig fortrinn i kombinasjonen store biologiske ressurser, komplette verdikjeder på skog, jord og marin sektor, samt nærhet til sterke kunnskapsmiljø. Utfordringen ligger i å etablere gode koblinger mellom aktørene og sektorene, ikke minst på tvers av tradisjonelle verdikjeder, f.eks. kobling mellom blå og grønn sektor.»

Med støtte fra Trøndelag fylkeskommune vil de nå undersøke hvordan man på tvers av næringene kan bidra til økt verdiskapning og lokal sysselsetting. Dette skal ifølge Henriksen skje gjennom å benytte seg av tidligere uutnyttede restprodukter i nye produkter og tjenester.

Mye å lære

Generalsekretær i Norges Bondelag, Sigrid Hjørnegård, tror et slikt prosjekt vil gjøre mye med tanke på nye verdiskapningsmuligheter.

– Vi har mye å lære av hverandre. I fellesskap kan vi finne fram til løsninger på blant dette med bioøkonomi, sier hun.

Kartleggingsprosessen er tenkt gjort av Sintef, Ruralis og Trøndelag Forskning og Utvikling.

Bjarne Krogstad

bjarne.krogstad@nationen.no

Samarbeid: Primærnæringene skal se på mulighetene for bedre samarbeid med økt verdiskapning og lokal sysselsetting som mål. Foto: Siri Juell Rasmussen / Bjarne Bekkeheien Aase

Global matproduksjon

– Mange har klart seg på lignende

Det ble opphetet diskusjon da Eat-rapporten var tema under en debatt på Nibio-konferansen denne uka.

Strategisjef Olav Kjørven i Eat Foundation var selv til stede, og hadde fått i oppgave å svare på kritikken. Eat-rapporten ble et stort tema, da den i midten av januar fortalte hvordan verdens befolkningen bør spise i 2050 for at både planeten og menneskene skal overleve.

Rapporten pekte blant annet på at kjøttinntaket må reduseres kraftig, til en til to kjøttmiddager i måneden.

– Feil utgangspunkt

Daglig leder Christian Anton Smedshaug fra utredningsinstituttet Agri analyse sa under debatten at hele utgangspunktet for rapporten er feil.

– Man presenterer et globalt matsystem, men det har vi ikke. Vi har mange nasjonale matsystemer. Dette blir en saus av statistikk, som ikke gjelder for alle land. Med så generelle betraktninger blir det ikke riktig å ta utgangspunkt i rapporten i beslutninger.

Mange har, som Smedshaug,

ment at rapporten er generell. Kjørven var ikke enig i kritikken.

– Denne rapporten er global, og ser på mat globalt under ett. Og matsystemene blir mer sammenbundet, det er det ikke tvil om.

Kritiserte ernæringen

Trine Thorkildsen, ernæringsfaglig sjef i Matprat (Opplysningskontoret for egg og kjøtt), pekte på tre momenter hun reagerer på i rapporten. Først og fremst kritiserer hun rapporten for å ha lite forskningsgrunnlag, og mener den ligner mer på en meningsbærende tekst enn forskning. Hun pekte også på dietten rapporten presenterer, og hun stusser på at rapporten vil øke sukkerinntaket, mens den ønsker å kutte i kjøttinntaket.

– Rapporten sier nøtter er en god kilde til protein, men for å få i seg like mye protein som fra kjøtt, får man i seg seks til sju ganger så mye kalorier, sa hun.

Kostholdskritikk kom det også fra Anna Haug, forsker ved Nor-

Fakta

Eat og vår framtidige diett

- Selskap eid av Stordalen Foundation, Stockholm Resilience Center og Wellcome Trust, ledes av Gunhild Stordalen, startet i 2013. Selskapet holder til i Norge.
- Forsker på matsystemer, og hvordan disse må endres for å bremse klimaforandringene.
- Dietten deres skal redusere global oppvarming, minske tap av biologisk mangfold, sørge for færre forstyrrelser av nitrogen- og fosforsykluser, samt lavere bruk av vann- og

arealressurser.

- Kostholdet har et totalt kaloriinntak på omtrent 35 % fullkorn og rotgrønnsaker, proteinkilder hovedsakelig fra planter – i tillegg omtrent 14g rødt kjøtt og 500g grønnsaker og frukt per dag.
- De mener kostholdet holder seg innenfor planetens tålegrenser for matproduksjon, der iblant bruk av landarealer, næringsstoffer, ferskvann og reduksjon i det biologiske mangfold og klimaendringer.

ges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU).

– Dere peker på at melk og kjøtt ikke er sunt, men det er det, for det er mye næring der, sa hun.

Ligner middelhavsdietten

Videre pekte hun på at dietten inneholder for lite D-vitaminer, kun 10 prosent av anbefalt inntak, i tillegg til lite kalsium og jod, i tillegg vil ikke proteinkildene i dietten være god nok for alle.

– Vi over 65 år klarer oss ikke på bare bønner, sa hun.

Kjørven svarte at han ikke var noen kostholdseksperter, men at dietten allikevel ikke er langt ifra noen av diettene som blir trukket fram som de beste.

– Denne dietten ligger ikke så langt unna den dietten som mange mener har vært den sunneste, nemlig middelhavsdietten. Lignende dietter som denne har mange klart seg på i mange deler av verden, sa han.

Jon-Fredrik Klausen

jon-fredrik.klausen@nationen.no

Matdebatt: Fra venstre: Olav Kjørven (Eat Foundation), Anna Haug (NMBU), Trine Thorkildsen (MatPrat), Ivar Pettersen (Nibio) og Christian Anton Smedshaug (Agri analyse). Foto: Jon-Fredrik Klausen

Diettrapport: Gunhild Stordalen, leder i organisasjonen Eat, presenterte i forrige måned rapporten som har skapt mye debatt. Foto: Siri Juell Rasmussen

Ica og Axfood boikotter vegetarmesse

TRUSLER

Ica skulle være en av de største navnene under Vegomässan 2019. Nå trekker dagligvaregiganten seg fra arrangementet etter trusler mot bønder.

Det melder Göteborgs-Posten og flere svenske medier.

Nylig fortalte Göteborgs-Posten om hvordan svenske bønder og deres barn har blitt truet på livet av dyrevernsaktivister, og medlemmer av gruppen Djurfrent.

Drapstrusler

Bøndene har blitt utsatt for alt fra innbrudd og telefonterror til tyveri, mishandling og grove drapstrusler fra militante veganer og dyrevernerne.

De siste tre årene har svenske bønder blitt utsatt for minst

200 kriminelle handlinger, viser kartleggingen til Göteborgs-Posten.

Ifølge Göteborgs-Posten skal svenske Ica og Axfood ha blitt kritisert av bønder og leverandører for å sponse en messe som har koblinger militante dyrevernsaktivister.

Nære koblinger

Vegomässan i Stockholm arrangeres hvert år av en av Sveriges største dyrevernsorganisasjoner, Djurrättsalliansen. Ifølge Göteborgs-Posten er det nære koblinger mellom Djurrättsalliansen og Djurfrent, blant annet ved at personer i Djurfrent jobber som frivillige under messen.

Både Ica og Axfood skulle etter planen delta på messen. Nå trekker de seg.

– Truslene er helt uakseptable, sier Ola Fernvall, leder av eksternt kommunikasjon

Uakseptabelt:

– Truslene er helt uakseptable, sier Ola Fernvall, leder av eksternt kommunikasjon ved Ica. Foto: NTB scanpix

ved Ica, til Göteborgs-Posten.

– Det er mennesker som har tilknytning til messen som jobbet som frivillige og utøvde trusler mot bønder. Vi vil være tydelige på at vi ikke støtter det. Vi tar avstand fra alle trusler og vold mot vold. Historiene som vi hører fra bøndene er forferdelige, sier Fernvall.

Til SVT News benekter Djurfrent at de bruker trusler og vold.

Bondelaget reagerer

Det svenske Bondelaget har kalt truslene og trakasseringen

for et «enormt problem».

– Dette er en av de største truslene mot svenske bønder, og er ikke bare et enormt problem for dem som blir rammet, men for hele Sverige, sier Palle Borgström, som er leder i den svenske bondeorganisasjonen Lantbrukarnas Riksförbund (LRF).

Av de 32 bøndene som Göteborgs-Posten har intervjuet, er det bare rundt en tredel som vil stå fram med fullt navn.

Benjamin Hernes Vogl

benjamin.vogl@nationen.no